

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Programului Național de răspuns
la tuberculoză pentru anii 2026–2030

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 este elaborat de către Ministerul Sănătății.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Programului național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 este elaborat în temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411/1995, care stabilește obligația statului de a adopta politici și programe orientate spre protejarea sănătății populației, precum și Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, ce instituie atribuțiile autorităților publice centrale și locale în prevenirea și controlul bolilor transmisibile. Totodată, proiectul are la bază Legea nr. 153/2008 privind controlul și profilaxia tuberculozei, care reglementează cadrul legal pentru depistarea, tratamentul, monitorizarea și prevenirea tuberculozei, Legea nr. 263/2005 privind drepturile și responsabilitățile pacientului, ce garantează accesul nediscriminatoriu la servicii medicale și protecția juridică a persoanelor afectate. Elaborarea documentului este realizată în concordanță cu Programul Național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024–2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 164/2024, care consacră dreptul la sănătate ca parte integrantă a drepturilor fundamentale ale omului.</p> <p>Proiectul are la bază și angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova în domeniul controlului tuberculozei și al sănătății publice, fiind elaborat în conformitate cu principalele documente strategice globale și regionale. Astfel, acesta se aliniază prevederilor Strategiei globale a Organizației Mondiale a Sănătății „End TB” 2015–2035 și ale Planului de acțiuni privind tuberculoza în Regiunea Europeană a OMS 2023–2030, care stabilesc direcțiile politico-strategice și obiectivele obligatorii pentru accelerarea eliminării tuberculozei. De asemenea, proiectul integrează principiile și obligațiile decurgând din Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, în special Obiectivul 3 – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării pentru toți la orice vârstă, precum și angajamentele reiterate de Republica Moldova în cadrul celei de-a 78-a Adunări Mondiale a Sănătății (2025), inclusiv prevederile Acordului privind pandemiile, ce consolidează arhitectura juridică și instituțională pentru pregătirea și răspunsul la situații de urgență în sănătatea publică. Aceste instrumente internaționale fundamentează necesitatea armonizării politicilor naționale cu standardele globale și justifică adoptarea unui program național modernizat pentru controlul tuberculozei în perioada 2026–2030.</p> <p>Totodată, elaborarea Programului este realizată în concordanță cu principalele politici și documente strategice naționale. De asemenea, Programul este corelat cu Programul Național pentru supravegherea și combaterea rezistenței la antimicrobiene pentru anii 2023–2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 697/2023, având relevanță directă pentru prevenirea și managementul tuberculozei rezistente la medicamente. Elaborarea documentului ține cont și de Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022, în special de Obiectivul 5 – „Sănătate pentru toți”, care vizează îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate de calitate și reducerea inegalităților în sănătate. Aceste politici naționale asigură coerența și integrarea Programului în ansamblul priorităților strategice ale statului.</p> <p>Programul Național de răspuns la tuberculoză 2026–2030 este pe deplin aliniat cu Strategia Națională de Sănătate „Sănătatea 2030”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 387/2023, contribuind în mod direct la realizarea obiectivelor strategice privind reducerea poverii bolilor transmisibile și netransmisibile, protecția și promovarea sănătății, precum și asigurarea accesului echitabil la servicii medicale integrate și centrate pe persoană. Programul se înscrie în direcțiile strategice referitoare la consolidarea îngrijirilor de lungă durată și paliative și la utilizarea eficientă</p>

și echitabilă a resurselor financiare, având ca finalitate eliminarea barierelor de acces și reducerea riscurilor financiare asociate îmbolnăvirilor. Totodată, acesta sprijină implementarea intervențiilor centrate pe persoană în domeniile prevenirii, depistării precoce, diagnosticului, tratamentului și îngrijirilor integrate, precum și promovarea inovației, digitalizării și utilizării datelor în procesul decizional. Prin obiectivele și acțiunile sale specifice, Programul contribuie la întărirea guvernanței sectoriale, la dezvoltarea colaborării interinstituționale și la asigurarea sustenabilității tehnice, financiare și umane a răspunsului național la tuberculoză, în strictă concordanță cu principiile și direcțiile de acțiune stabilite prin Strategia Națională de Sănătate „Sănătatea 2030”.

Astfel, fundamentarea legislativă a Programului național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 are un caracter strategic și instituțional, fiind elaborată în concordanță cu angajamentele naționale și internaționale asumate de Republica Moldova și cu normele ce consacră respectarea drepturilor fundamentale ale omului.

Programul reflectă principiile utilizării eficiente și responsabile a resurselor publice și ale asigurării accesului universal la servicii de prevenire, diagnostic și tratament al tuberculozei, constituind un instrument normativ esențial pentru consolidarea răspunsului național în domeniul sănătății publice.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Republica Moldova continuă să se confrunte cu o povară epidemiologică semnificativă a tuberculozei, în special a formelor rezistente la medicamente (TB MDR), ceea ce impune necesitatea menținerii și consolidării unui răspuns național coordonat și eficient.

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, țara se numără printre cele 30 de state cu cea mai înaltă incidență a TB MDR. În același timp, pe parcursul implementării Programului național de răspuns la tuberculoză 2021–2025 au fost înregistrate progrese relevante în depistarea precoce, în extinderea tratamentului în condiții de ambulator și în utilizarea tehnologiilor moderne de diagnostic, precum GeneXpert MTB/RIF și XDR sau testarea VST.

Cu toate acestea, impactul intervențiilor rămâne limitat de o serie de provocări sistemice și lacune normative, reflectate în inegalitățile sociale persistente și accesul insuficient al grupurilor vulnerabile la servicii medicale și sociale, în lipsa unei integrări funcționale între serviciile medicale, comunitare și sociale, precum și în riscul crescut de întrerupere a tratamentului în contexte de migrație, crize umanitare sau urgențe climatice; aceste dificultăți sunt amplificate de resursele umane, materiale și financiare insuficiente pentru intervenții centrate pe pacient, de mecanismele slabe de coordonare interinstituțională și de monitorizare multisectorială, precum și de fragmentarea răspunsului național generată de absența unui cadru strategic unitar actualizat după 2025.

În plus, crizele recente - pandemia de COVID-19 și afluxul de refugiați din Ucraina - au evidențiat vulnerabilitatea sistemului și au subliniat necesitatea unui răspuns rezilient, flexibil și multisectorial. Impactul acestor perturbări este evidențiat de scăderea cu 38,8% a numărului de cazuri notificate în anul 2020, fenomen care reflectă reducerea accesului populației la servicii de diagnostic și tratament în condiții de criză.

În anul 2024, tuberculoza a afectat în mod semnificativ grupurile vulnerabile, persoanele aflate în detenție, persoanele fără adăpost, migranții, consumatorii de droguri, persoanele care trăiesc cu HIV și alte categorii social-vulnerabile – evidențiind necesitatea consolidării unui răspuns național eficient, multisectorial și adaptat specificului Republicii Moldova. Totodată, contextul internațional impune armonizarea politicilor naționale cu obiectivele Strategiei globale OMS „End TB” și cu angajamentele asumate prin Declarația politică a Reuniunii la Nivel Înalt a Adunării Generale a ONU privind TB (2023), care prevăd intensificarea eforturilor pentru eliminarea tuberculozei până în anul 2030.

Actualmente, răspunsul național la tuberculoză este reglementat de un cadru normativ solid, care include Legea nr. 153/2008 privind controlul și profilaxia tuberculozei, Hotărârea Guvernului nr. 107/2022 privind aprobarea Programului național de răspuns la tuberculoză 2022–2025, precum și

protocoalele clinice, ordinele ministeriale și alte strategii relevante ce ghidează intervențiile în domeniu.

Cu toate acestea, cadrul legal existent nu reflectă în totalitate noile priorități și direcții strategice internaționale. Printre lacunele identificate se regăsesc lipsa unor reglementări clare privind rolul serviciilor comunitare și al ONG-urilor în furnizarea sprijinului pentru pacienții cu tuberculoză, insuficiența prevederilor referitoare la protecția socială a pacienților și compensarea pierderilor economice, precum și lipsa unor mecanisme normative care să asigure continuitatea tratamentului în condiții de mobilitate transfrontalieră.

În acest context, lipsa unui Program actualizat și aprobat prin act normativ guvernamental generează dificultăți în planificarea, finanțarea și monitorizarea integrată a intervențiilor esențiale, inclusiv a celor ce vizează tratamentul preventiv al tuberculozei, abordarea centrată pe comunitate și sprijinul psiho-social acordat pacienților.

Astfel, urmare aprobării proiectului, se va asigura continuitatea răspunsului național la tuberculoză prin instituirea unui cadru strategic actualizat, iar în contextul necesității alinierii la prioritățile internaționale, elaborarea și adoptarea Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 devine esențială pentru actualizarea cadrului normativ în concordanță cu recomandările OMS și angajamentele internaționale, inclusiv Declarația Politică a Reuniunii la Nivel Înalt a ONU privind TB (2023), precum și pentru consolidarea mecanismelor de coordonare, monitorizare și finanțare sustenabilă a intervențiilor.

Totodată, prin adoptarea noului Program se va asigura integrarea răspunsului la TB în sistemele naționale de sănătate și protecție socială, inclusiv prin digitalizare, dezvoltarea serviciilor comunitare și promovarea unei abordări centrate pe pacient.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 reprezintă politica publică națională în domeniul controlului tuberculozei, aliniată Strategiei globale OMS „End TB” și adaptată specificului epidemiologic și social al Republicii Moldova. Programul stabilește direcțiile prioritare de acțiune pentru prevenirea, depistarea, tratamentul și îngrijirea tuberculozei sensibile și rezistente la medicamente, având ca viziune atingerea obiectivului „Moldova fără tuberculoză” – zero decese, zero cazuri și zero suferință cauzată de această boală.

Principalele prevederi ale Programului:

1. Stabilirea a șapte obiective specifice care acoperă întregul spectru de intervenții în controlul TB: prevenire, screening, diagnostic, tratament, suport, integrare intersectorială și cercetare.
2. Asigurarea accesului universal la screening sistematic pentru tuberculoza activă în rândul contactilor și al grupurilor cu risc sporit, pentru depistarea timpurie a cazurilor.
3. Extinderea utilizării testelor moleculare rapide și a diagnosticului microbiologic performant, pentru identificarea precisă și rapidă a tuturor formelor de TB, inclusiv a celor rezistente la medicamente.
4. Garantarea tratamentului complet, echitabil și centrat pe pacient, cu regimuri moderne și suport personalizat, pentru a crește aderența și succesul tratamentului.
5. Integrarea serviciilor medicale cu cele sociale, implicând activ comunitatea și societatea civilă, în special pentru sprijinirea grupurilor vulnerabile.
6. Consolidarea măsurilor de prevenire, inclusiv menținerea acoperirii optime cu vaccinul BCG, controlul infecției și accesul la tratament preventiv TB pentru persoanele eligibile.
7. Fortificarea cadrului instituțional, normativ și financiar, precum și dezvoltarea capacității naționale de cercetare și inovare.

Elemente noi ale Programului:

1. Integrarea completă a abordării centrate pe persoană, cu accent pe eliminarea barierelor de acces și pe personalizarea intervențiilor.
2. Optimizarea și consolidarea rețelei de laboratoare pentru diagnosticul microbiologic al tuberculozei, prin modernizarea infrastructurii, standardizarea proceselor de lucru și creșterea eficienței operaționale la nivel național.
3. Introducerea tehnologiilor avansate, inclusiv secvențiere țintită de generație următoare (tNGS).
4. Optimizarea serviciilor spitalicești și ambulatorii, prin reducerea numărului de paturi și a duratei de spitalizare, extinderea capacităților de îngrijire paliativă și reabilitare post-TB și consolidarea serviciului fizioterapeutic teritorial.
5. Implementarea regimurilor terapeutice scurte complet perorale pentru formele rezistente la medicamente, conform recomandărilor OMS.
6. Dezvoltarea mecanismelor de finanțare bazate pe performanță, pentru optimizarea utilizării resurselor și stimularea rezultatelor.
7. Extinderea utilizării tehnologiilor digitale, inteligenței artificiale și telemedicinii pentru screening, diagnostic și monitorizarea tratamentului.
8. Consolidarea cooperării intersectoriale (sănătate, protecție socială, educație, justiție, muncă) pentru abordarea determinanților sociali ai TB.
9. Crearea unui plan național de răspuns rapid la focarele de TB, inclusiv în situații de criză umanitară sau migrație crescută.
10. Creșterea sustenabilității financiare a răspunsului național, prin sporirea finanțării interne și optimizarea managementului resurselor.

Implementarea acestor prevederi și elemente noi va contribui la atingerea până în anul 2030 a obiectivelor strategice, inclusiv reducerea incidenței TB cu 80%, scăderea mortalității cu 90%, eliminarea cheltuielilor catastrofale și asigurarea accesului universal la servicii de prevenire, diagnostic, tratament și suport de calitate.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 au fost analizate mai multe opțiuni de intervenție și de structurare a răspunsului național la tuberculoză. Aceste opțiuni au fost evaluate din perspectiva fezabilității, cost-eficienței, alinierii la standardele internaționale și impactului estimat asupra situației epidemiologice din Republica Moldova.

Opțiuni alternative analizate:

1. Menținerea cadrului normativ existent

Motivele neadoptării: nu ar răspunde noilor provocări epidemiologice, inclusiv creșterii ponderii TB-MDR și TB-RR, migrației sporite și nevoilor specifice ale grupurilor vulnerabile; ar perpetua limitările constatate în implementarea actualului program, în special în ceea ce privește depistarea precoce, aderența la tratament și sustenabilitatea financiară; nu ar valorifica noile recomandări ale OMS și inovațiile în diagnostic, tratament și prevenire.

2. Reducerea obiectivelor și a intervențiilor pentru limitarea costurilor

Motivele neadoptării: ar duce la scăderea performanței programului și la nerealizarea țintelor OMS „End TB”; reducerea intervențiilor esențiale ar genera costuri suplimentare pe termen lung, prin creșterea transmiterii bolii și a cazurilor rezistente la medicamente; ar compromite angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova.

3. Limitarea intervențiilor la tratamentul cazurilor depistate, fără extinderea prevenirii și screeningului

Motivele neadoptării: ar menține nivelul actual de transmitere a TB și nu ar contribui la reducerea incidenței; ar ignora potențialul cost-eficient al intervențiilor preventive, cum sunt tratamentul

preventiv și controlul infecției, ar fi contrar dovezilor științifice și recomandărilor OMS privind abordarea comprehensivă a TB.

Opțiunile alternative analizate nu au fost considerate viabile, deoarece nu asigură un răspuns complet, sustenabil și eficient la provocările actuale și viitoare ale tuberculozei în Republica Moldova. Varianta propusă prin PNRT 2026–2030 este singura care integrează prevenirea, depistarea, tratamentul, suportul și monitorizarea într-un cadru coerent, bazat pe dovezi, și care poate conduce la atingerea obiectivelor strategice naționale și internaționale până în anul 2030.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 va genera un impact substanțial asupra sectorului public, prin consolidarea capacităților instituționale și creșterea performanței serviciilor medicale și sociale implicate în controlul tuberculozei. Printre principalele efecte preconizate se numără fortificarea sistemului de sănătate prin integrarea serviciilor de prevenire, screening, diagnostic, tratament și suport pentru TB în rețeaua de asistență medicală primară, precum și creșterea eficienței instituțiilor publice prin introducerea unor mecanisme de management bazate pe performanță și utilizarea optimă a resurselor financiare și umane. Programul va contribui la modernizarea infrastructurii și echipamentelor medicale, inclusiv la extinderea accesului la diagnostic molecular rapid și la tehnologii digitale pentru monitorizarea pacienților, și va consolida cooperarea intersectorială între Ministerul Sănătății, alte ministere relevante, autoritățile publice locale și instituțiile din domeniile protecției sociale, educației și justiției, cu scopul de a aborda determinanții sociali ai tuberculozei.

Totodată, sunt vizate dezvoltarea continuă a competențelor profesionale ale personalului medical și nemedical, în conformitate cu standardele OMS, precum și îmbunătățirea sistemului de monitorizare și evaluare prin operaționalizarea Sistemului Informațional de Monitorizare și Evaluare a tuberculozei (SIME TB), care va facilita adoptarea deciziilor bazate pe date. Pe termen mediu și lung, aceste măsuri vor contribui la reducerea poverii tuberculozei, diminuarea costurilor aferente tratamentului formelor rezistente, creșterea productivității populației și utilizarea mai eficientă a fondurilor publice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 va implica atât mijloace financiare aprobate anual în bugetul public național cât și din contul altor surse conform legislației. Mijloacele financiare anuale generează un efort financiar coordonat, fundamentat pe prioritățile și activitățile identificate, pe directivele și instrumentele aplicabile, precum și pe experiența națională și internațională în domeniul controlului tuberculozei. Estimarea generală a costurilor a fost realizată în baza determinării costurilor per serviciu, per-capita sau buget global, după caz, fiind esențială pentru asigurarea sustenabilității intervențiilor planificate și pentru planificarea eficientă a resurselor financiare.

Finanțarea realizării prevederilor Programului se va efectua din contul și în limitele cheltuielilor aprobate anual.

Alocarea mijloacelor financiare pentru implementarea Programului nu generează angajamente bugetare suplimentare față de cele aprobate anual și se va realiza în funcție de disponibilitatea resurselor financiare.

Costul estimativ pentru realizarea Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 constituie circa 1 939 467,9 mii lei pentru perioada 2026-2030, inclusiv din sursele bugetului de stat – 394 158,9 mii lei, din sursele Fondurilor Asigurării Obligatorii de Asistență Medicală (FAOAM) - 1 295 762,6 mii lei, Fondul Global – 21 841,0 mii lei, sursele autorităților administrației publice locale - 140 759,0 mii lei, surse neidentificate/costuri neacoperite – 86 946,4 mii lei.

Costul estimativ a Programului servește drept fundament pentru mobilizarea și accesarea

resurselor financiare din surse naționale și internaționale și poate fi ajustat pe parcursul implementării Programului, în funcție de evoluția economică, disponibilitatea resurselor bugetare, progresul tehnologic în domeniul diagnosticării, tratamentului și prevenirii tuberculozei, precum și de modificările politicilor naționale și internaționale relevante. Costurile neacoperite reflectă necesarul estimativ pentru realizarea integrală a intervențiilor planificate și vor constitui obiect al mobilizării suplimentare de resurse financiare, care pe parcursul implementării Programului vor fi cooptați donatori străini cât și posibilitățile acoperirii din contul bugetului public național.

Mijloacele financiare aferente Programului au fost prevăzute conform Cadrului bugetar pe termen mediu (2026-2028), ulterior, urmează a fi revizuite la etapa de elaborare a Cadrului bugetar pe termen mediu (2027-2029).

Tabelul de mai jos conține informațiile detaliate privind costurile estimate pentru fiecare an de implementare, surse de finanțare reflectate în mii lei.

	Surse de finanțare	2026	2027	2028	2029	2030	TOTAL
1	Bugetul total	401 762,4	403 177,4	393 577,5	377 671,4	363 279,3	1 939 467,9
2	Bugetul de Stat	51 807,4	85 680,0	87 925,2	85 527,8	83 218,6	394 158,9
3	FAOAM	279 768,2	269 288,0	258 507,0	248 521,0	239 678,4	1 295 762,6
4	Fondul Global	21841,0	0,00	0	0,00	0	21841,0
5	Sursele autorităților administrației publice locale (Unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului)	41 407,1	28 048,3	25 794,4	23 669,7	21 839,5	140 759,0
6	Costuri neacoperite	7 328,7	19 771,1	21 350,9	19 952,9	18 542,8	86 946,4

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 va avea efecte pozitive și asupra sectorului privat, atât medical, cât și non-medical, prin extinderea colaborării și a responsabilităților în cadrul răspunsului național la TB. Astfel, se preconizează implicarea prestatorilor privați de servicii medicale în activități de screening, diagnostic și tratament, conform protocoalelor și standardelor naționale, ceea ce va contribui la creșterea accesului populației la servicii esențiale. Programul încurajează și colaborarea cu sectorul privat non-medical, prin implicarea companiilor și angajatorilor în promovarea sănătății la locul de muncă, facilitarea screeningului și susținerea reintegrării socio-profesionale a persoanelor vindecate. Totodată, este așteptată dezvoltarea pieței interne pentru echipamente medicale, consumabile și medicamente, prin proceduri transparente și competitive de achiziții, care vor stimula furnizorii locali și importatorii autorizați. Prin reducerea absenteismului și a incapacității de muncă asociate tuberculozei, programul va contribui și la diminuarea pierderilor economice ale angajatorilor, ca rezultat al depistării și tratamentului precoce. În ansamblu, PNRT 2026–2030 va promova o colaborare structurată între sectorul public și cel privat, în beneficiul pacienților și al sustenabilității răspunsului național la TB.

4.4. Impactul social

Implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 va genera un impact social semnificativ, contribuind la reducerea poverii bolii și la îmbunătățirea calității vieții persoanelor afectate și a comunităților. Se anticipează reducerea transmiterii tuberculozei, cu scăderea numărului de cazuri și a mortalității, ceea ce va diminua treptat teama, stigma și discriminarea asociate bolii. Programul va promova accesul echitabil la servicii de prevenire, diagnostic, tratament și suport, în special pentru grupurile vulnerabile social și economic, și va facilita incluziunea socială și reintegrarea profesională a persoanelor tratate, prin sprijin psiho-social

și prin cooperare intersectorială. De asemenea, se preconizează reducerea cheltuielilor catastrofale suportate de gospodării ca urmare a TB, prin extinderea accesului la servicii gratuite și diferite forme de protecție socială. Totodată, implicarea societății civile și a organizațiilor comunitare va contribui la consolidarea coeziunii comunitare și la creșterea responsabilității colective în prevenirea și controlul bolii. Pe termen lung, aceste măsuri vor reduce inegalitățile în sănătate și vor îmbunătăți bunăstarea generală a populației, sprijinind dezvoltarea socială durabilă.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul hotărârii Guvernului vizat a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 are un impact pozitiv direct asupra echității în sănătate și asupra egalității de gen, prin garantarea accesului echitabil la servicii de prevenire, depistare și tratament pentru toate persoanele afectate, indiferent de sex, vârstă, statut socio-economic sau loc de reședință.

Programul prevede măsuri specifice pentru: reducerea barierelor de acces pentru femei, bărbați și grupuri vulnerabile (inclusiv persoane fără adăpost, migranți, persoane private de libertate, comunități rurale izolate), asigurând acces gratuit și nediscriminatoriu la diagnostic și tratament; integrarea perspectivei de gen în elaborarea, implementarea și monitorizarea intervențiilor, astfel încât serviciile să răspundă nevoilor specifice fiecărui grup; prevenirea discriminării și stigmatizării asociate TB, prin campanii de informare și educare adaptate diferitelor grupuri țintă.

Prin aceste acțiuni, Programul contribuie la diminuarea inegalităților în sănătate și la respectarea angajamentelor Republicii Moldova privind drepturile omului, echitatea și egalitatea de gen, în conformitate cu obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD), în special ODD 3 și ODD 5.

4.5. Impactul asupra mediului

Implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 nu presupune activități cu potențial poluant semnificativ, întrucât măsurile prevăzute sunt în principal de natură medicală, socială și educațională, fără lucrări de construcție de amploare sau procese industriale. În cadrul prestării serviciilor medicale vor rezulta cantități obișnuite de deșeuri medicale, consumabile, ambalaje, materiale biologice, care vor fi gestionate conform normelor naționale și internaționale privind colectarea, transportul, tratarea și eliminarea lor, asigurând protecția mediului și a sănătății publice. Programul va sprijini instituțiile medicale în dotarea adecvată pentru colectarea separată și neutralizarea deșeurilor medicale periculoase, în implementarea procedurilor standardizate de management ecologic al deșeurilor și în promovarea utilizării echipamentelor și materialelor cu impact redus asupra mediului, acolo unde este fezabil. În ansamblu, se estimează un impact neutru sau pozitiv asupra mediului, datorită consolidării managementului deșeurilor medicale și reducerii riscurilor de contaminare

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Pe lângă impacturile specifice asupra sectorului public, privat, social și de mediu, Programul Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030 generează o serie de efecte relevante pentru dezvoltarea durabilă a țării. Din punct de vedere economic, reducerea poverii tuberculozei va conduce la creșterea productivității forței de muncă, diminuarea absenteismului și scăderea costurilor sociale și medicale aferente tratamentului formelor avansate sau rezistente. La nivel educațional, programul promovează campanii de informare și instruire destinate populației și profesioniștilor din domeniul sănătății, contribuind la creșterea nivelului de conștientizare privind prevenția și managementul tuberculozei. În sfera drepturilor omului, PNRT adoptă o abordare fundamentată pe principii de echitate, nediscriminare și protejare a confidențialității pacienților, garantând acces egal la servicii. Totodată, programul stimulează inovația și digitalizarea, prin implementarea soluțiilor digitale de monitorizare a cazurilor, diagnostic și suport pentru pacienți, facilitând modernizarea sistemului național de sănătate. Pe plan internațional, PNRT consolidează cooperarea cu organizații și parteneri externi, facilitând accesul la resurse, expertiză și tehnologii avansate. În ansamblu, aceste

elemente contribuie la o abordare holistică și sustenabilă a controlului tuberculozei, adaptată realităților epidemiologice și sociale ale Republicii Moldova.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Proiectului Hotărârii Guvernului, a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Sănătății, compartimentul „Transparență”, Proiecte supuse consultărilor publice” și pe portalul guvernamental (www.particip.gov.md) și poate fi accesat la linkul: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14089 .

Totodată, la data de 18 august 2025, în cadrul Ministerului Sănătății, proiectul Hotărârii a fost supus consultărilor publice (procesul verbal se anexează). La consultări au participat reprezentanți ai Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, Consiliului național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, Administrației Naționale a Penitenciarelor, Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate, Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, IMSP Spitalul Clinic de Boli Infecțioase „Toma Ciorbă”, Organizației Mondiale a Sănătății, Unității de Coordonare, Implementare și Monitorizare a Proiectelor în Domeniul Sănătății, Departamentul de coordonare al PNRT IMSP IP „Chiril Draganiuc”, reprezentanți ai societății civile.

Proiectul a fost discutat în cadrul ședințelor grupurilor tehnice de lucru ale Consiliului național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei. Aceste grupuri reunesc reprezentanți din sectoarele sănătății, justiției, drepturilor omului, instituții publice, organizații neguvernamentale și parteneri de dezvoltare, asigurând o consultare largă și intersectorială.

De asemenea, atât conceptul cât și proiectul au fost consultate prealabil cu Cancelaria de Stat.

7. Concluziile expertizelor

În scopul respectării art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre va fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Implementarea proiectului Hotărârii de Guvern nu presupune modificarea/abrogarea unor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru a asigura o implementare eficientă a Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2026–2030, este necesară adoptarea unui set de măsuri care să consolideze baza strategică, operațională și financiară a răspunsului național. În acest sens, actualizarea și armonizarea cadrului normativ vor permite alinierea intervențiilor la noile direcții strategice și la standardele internaționale ale OMS. Totodată, asigurarea unor alocări financiare sustenabile, conforme cu Cadrul bugetar pe termen mediu, va garanta continuitatea activităților prioritare. Programul va necesita și fortificarea capacității instituționale, prin formarea continuă a personalului medical și implicarea activă a serviciilor comunitare și a organizațiilor societății civile. Un rol esențial îl va avea dezvoltarea și operaționalizarea Sistemului Informațional de Monitorizare și Evaluare a tuberculozei (SIME TB), care va facilita o monitorizare riguroasă și bazată pe date. De asemenea, este necesară consolidarea coordonării intersectoriale, atât la nivel național, cât și local, prin cooperarea între sănătate, protecție socială, justiție și alte domenii relevante. Programul va încuraja utilizarea tehnologiilor digitale și a inovațiilor pentru diagnostic, tratament și monitorizarea pacienților și va

susține campanii de informare și educare adresate populației generale și grupurilor vulnerabile, cu scopul de a crește nivelul de conștientizare și accesul la servicii. Monitorizarea continuă a progreselor și ajustarea intervențiilor în funcție de rezultatele obținute vor contribui la o implementare adaptată și eficientă.

Prin aplicarea acestor măsuri, vor fi create premisele necesare pentru atingerea obiectivelor strategice ale Programului și pentru reducerea durabilă a poverii tuberculozei în Republica Moldova. Implementarea prevederilor proiectului va fi asigurată de către Ministerul Sănătății.

Ministru

Emil CEBAN